

Víz. Lélegezni. Nem tudunk.
Szellő, hullámok, hegedű.
Hangok. Meginni, belélegezni nem lehet.
A hajba ragadnak. Mély zengésű férfihang.
Provokáció, emlékek Bretagne-ról,
hol soha nem voltam.
Vízcseppek két asszony vállán, víz,
bőrük bababőr, ráncos bőr,
nőies bőr. Bennem kellene lenned.
Vágyakozás Bretagne partja után,
hol a zenét szerezte, a homok és bennem te,
dalaid a hajamban, átömlik a szemembe,
anyánk és nagyanyánk hangja, vágyakozás-
hegedű és szőttés egybefonva közhelyes,
szövőszék húrokból, lebeg Bretagne hullámai felett,
víz és a köd határán,
minden véletlen kizárt. Mint amikor
ott voltam – gyermek hegedűvel,
és festettem, játszhattam.
Hegedűn játszik ő, és én emlékezem
Bretagne-ra, hol soha nem voltam.

Fehér és ezüst rajta az öltözet.
Tapsolnak az emberek.

(Fordította: Kovács Ildikó Eszter)

EGY MARÉKNYI VÍZ

24 Vándorlunk a nyelvben, vándorlunk,
инеземя, воданадланни е нужна,
hisz megtanultuk, hogy szomjazzunk.
А csermely, kell-e példa jobb? А csermely,
мелы ёжжел-наппал нем пихен,
Фут folyton-folyvást sebtiben, а csermely.¹

A nyelv, mint a víz.
Ha merítjük, elveszítjük,
Formát ölt, ha áramlik,
életet ad, nem fullaszt meg,
kimossa a kis foltokat,
s ő az, ki csírát bontat.

Трбгнала Румяна завода смудена, леле,
мрбгнала Румяна завода смудена.
Живата водатъ рсила, леле, живата.
Vízet szeretett volna a fiatal nő merni, vizet.
Kellően hideget, élő vizet.
Egy fiatal ember jön vele szembe, korsójából
kortyolni szeretne, s szerelmet vallani.
Ahhoz nem kell korsó, szól a lány
hogy vizet igyál.
A víz olyan, mint a nyelv.

Ne használj merítőt, se poharat.
Ne használd a markod.
Közvetlenül a forrásból igyál.
Ия оставинамира, водата,
иго оставинамира, езика,
S engedd nekem végre,
a szavakat és nyelvtant úgy használni,
ahogy szerintem dukál.

És
adatok szabad folyást
a víznek
hagyjátok szabadon hömpölyögni, útra kelni
a nyelvet,
s engedjétek útra
szabadon
engem,

*már indulhatnék csakugyan
a nagy útra már csakugyan indulhatnék.²*

(Fordította: Kovács Ildikó Eszter)

ISMERETLEN SZÓ

26 A носталгия idegen szó:
homesickness, Heimweh, honvágy.
Bolgáruł nem létezik,
és a lányom tegnap így szólt:
Мамо, имам Heimweh затеб.
Lakhatsz Berlinben,
Beverly Hillsben, Bitterfeldben, Konszkában, Párizsban.
Fő, hogy olyan illata legyen, mint mamának,
gyorsan vénülő kezének,
mellyel a fülesbaglyoknak int,
éskeblére ölel.

Ki jön a házamba?
Azt karomba zárom.

Я кажимиоблачелебяло
Отгдеидешргдесимилетялор
Невидялиии...
Ki jön, várva vártan és szeretve,
kolibriszárnyaaimrejtekébe?

Kommt ein Vogel geflogen...
Гугуткагука в усои, леле,
Гукаймигукни, гугутке
Гукними, гукни, пайпукни, леле
И азтака сьмгукала, хееей
home, home, sweet home.
Galamb bűg a bokorban,
egykor én is így daloltam,
anyám fészkének melegében.
Oh, when my mom combed me
my hair grew long.
Ó, ha anyám mosdatott,
ragyogott arcom.
Kismadár, hallod-e, dalolj úgy, mint rég,
sing, sing, blow up and die.
Sick, sick, weh, weh, heim, heim.

Szó, mely a hiányt kifejezi.

27

Távollét és sóvárgás – veszélyes.
Haza-vágyás, otthon-kórság.
Ennyire nehezen mozdulunk?
De adódik elindulás is, menedék, idegenben lakás,
be- és kivándorlás, **изгнание, гурбет,**
хъшове, странстване, utak.
Megyünk és jövünk, hogy újból nekivágjunk.
S menet közben
érkezésünk beéri
indulásunk az út túloldalán.
Ilyen ez.
Farkába harapó kígyó.
Soha fel nem merült,
hogy a hovatarozás és az elismerés
szavaival éljek.

(Fordította: Csörgő Viktória)

ÉRVEK EURÓPA MELLETT

28 Találkozni nem volt módunk ugyan,
mégis közös reggelikre vágytunk,
beszívni a hajnali kávé illatát, ismerkedni.
„Jó reggelt!” – pezsgő Európa.
Még egy kis hab. Csábítás a peremen.
Örvénylik a krémes tornádó,
csakközépen feketéllik keskenyen
(eszpresszó, expressz, frenchpress?)
A vártnál gyorsabban öregszünk.
Élvezet. Az egyesülés kísértése,
vágyott álmok előlegként letéve.
Orgazmus elképzelhető,
az át nem élt is megélhető –
olyan, melyben népek
kollektív mámorban alkotmányokról döntenek.
S te könyörögsz, keltsek életre új helyeket,
(Tegnap még szögre akasztottam volna az életet.)
Ajkaimon a sejtek illetlen táncot
járnak, növekvő ütemben szaporodnak.
Válaszd az életet, mondod, gyorsan tégy hitet
a lassúság mellett.
És érvelj a jövő bővítése mellett.

(Fordította: Csörgő Viktória)

HAJÓ JÖN MEGRAKODVA

29

A szenvedély története ez
s a történet szenvedélye.

Szeret, nem szeret, szeret.
A déli zeneszó kifordítja bőrömet,
máris más fényben tűnök fel:
combom – zsíros izomhúrköteg,
csípőm – csont, mely méhemet tartja,
mellem – összehúzódó tüdő,
ajkam – mohón záródó zsilip,
hajam – agyhártyám nyúlványa.
Fogantatásunktól két arcunk van, legalább.

A delphoi jósnő elátkozta Európa újjászületését.
Nem lehet e város egyszerre Szolunés Theszaloniki,
nem tartozhatunk két világhoz.
Vitorláinkat elnyelte a tenger,
nem a Fekete, és nem is a Fehér.
Szmírnánál értünk partot, vagy talán Izmirnél?
Pergamonból és Epheszoszról hullámok és léptek áradnak.

Ki teremti a történelmet?
S kinél az elbeszélés egyedüli hatalma?

(Fordította: Csörgő Viktória)

HURRIKÁN MESZÉMBRIÁBAN

30 Neszebar felrobban, a templomok romba dőlnek,
a tengert szeretni régen elfeledték.
Malom lapátjain tengeri moszat táncol,
jobban hajtja, mint maga a szél.
Turisták közeli fürdőhelyen rejtőznek,
Találkozásuktól delejes a part,
homokban cápák mardossákéji prédájukat,
és állítják: A telihold ma elmarad.
Vihar fátylába rejtőzik a hold,
gőz és rákok piszkos felhői közé,
belesápadunk az érzelmek forgatagába,
melyódon köveket épp úgy odébb taszít.
Neszebar nem várta meg, míg a víz lassan magába zárja,
önmagát vetette bele a tengerbe.
Homokban hosszan kutathatunk majd az értelemet felfedő
nyomok után.

(Fordította: Csörgő Viktória)

*A „Konzert”, „Es kommt ein Schiff geladen” és Hurrikan in Messembria” versek közlése a Carl Hanser Kiadó München szíves hozzájárulásával történik

¹ Idézet Wilhelm Müller *Das Wandern* c. verséből Lányi Viktor fordítását figyelembe véve

² Lányi Viktor fordítása alapján

